

Tøjklemmen fra Roskilde erobrede verden - foredrag v. Robert la Cour og C.C. Hansen 22. august kl. 19-21

Dørene åbnes kl. 18, så der er mulighed for at se spotudstillingen *Tøjklemmen fra Roskilde* inden foredraget.

Med flid og gode ideer plus evnen til hele tiden at omstille sig og finde på noget nyt skabte tømrermester C.C. Hansen i 1912 en af Roskildes største virksomheder med den lille brugsgenstand, vi alle kender: tøjklemmen. Mød fjerde generation Robert la Cour, der i dag ejer firmaet, i dialog med C.C. Hansens barnebarn, der er opkaldt efter sin bedstefar, til et foredrag, der giver indblik i en familievirksomhed i med- og modvind. Hør mere om, hvordan den lille ting fra Roskilde erobrede verdensmarkedet og oplev Roskilde Museums spotudstilling om tøjklemmen.

Det var i 1912, at C.C. Hansen havde sin prototype på en fjederklemme klar. Den fik navnet STORM. I 2013 overtager Robert La Cour firmaet. Familievirksomhedens historie er fortalt i bogen *Klemmefabrikanten* skrevet af journalist Tomas Skov. Selvom firmaet i dag handler med flere forskellige rengøringsartikler, er klemmerne stadig et af de største produktområder for C.C. Hansen. Og firmaet ligger stadig i Roskilde, hvor det hele startede for mere end 100 år siden!

De døde børns gravhøj - en 4000 år gammel tragedie syd for Roskilde - foredrag v. ROMUs arkæolog Katrine Ipsen Kjær 26. september kl. 19-21

Dørene åbnes kl. 18, så der er mulighed for at se spotudstillingen *De døde børns gravhøj* inden foredraget.

Kom og hør arkæolog Katrine Ipsen Kjær fortælle om den arkæologiske udgravning ved Lykkegård i den sydlige del af Roskilde, hvordan gravhøjen blev fundet, om selve udgravningen og om, hvad de døde børn kan fortælle om datidens Roskilde for 4000 år siden. Men hvem var børnene? Hvor kom de fra? Og hvorfor døde de?

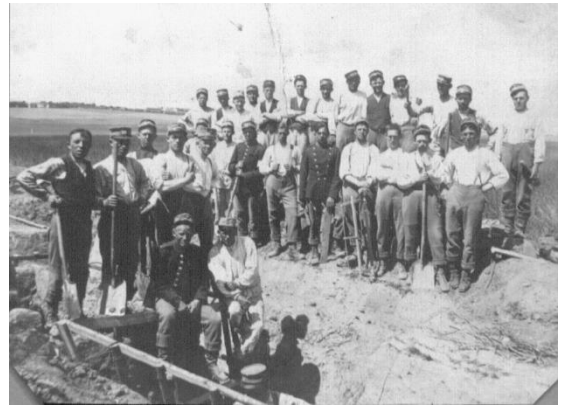

I det forhistoriske Danmark var børnedødeligheden afsindig høj. Farer som sult, sygdom og ulykker truede konstant. Alligevel finder vi kun ganske få af de døde børn under vores arkæologiske udgravninger. Derfor var det et ekstremt sjældent fund ROMUs arkæologer gjorde, da en gravhøj blev udgravet, hvor kun børn var begravet. Gravhøjen blev fundet forud for grusgravning ved Lykkegård, og den var på ingen måde synlig i landskabet.

Børnene i højen var blevet begravet for ca. 4000 år siden, i den sidste del af bondestenalderen, i det der kaldes senneolitikum eller dolktid. Flere af børnene lå i den samme hellekiste, som skik og brug var på denne tid og et enkelt barn havde fået en flot flintdolk med sig i graven. Endnu et barn var begravet i gravhøjen, men dette barn havde fået sin helt egen grav og havde også fået nogle flere genstande med sig i graven.

**Klar til kamp - forsvaret af Roskilde-egnen under 1. Verdenskrig
- foredrag v. Kristian Bruhn, ph.d., museumsinspektør ved Mosedø Fort
24. oktober kl. 19-21**

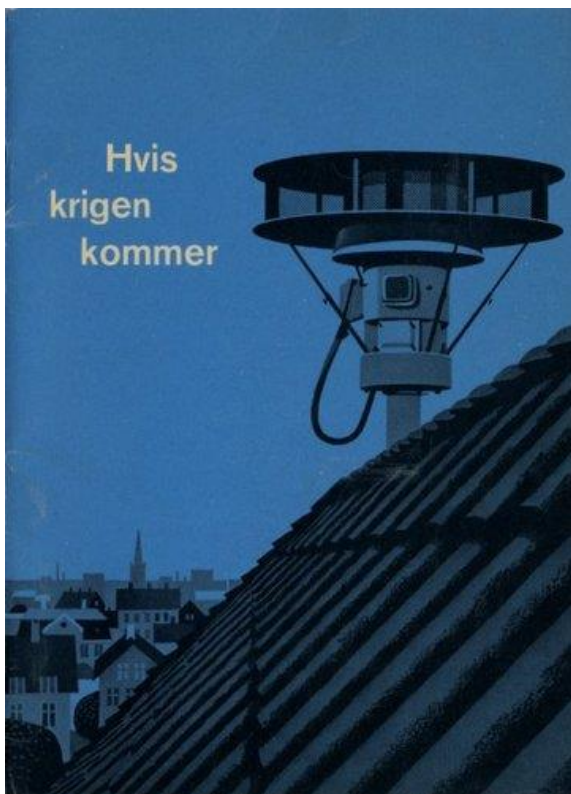
Roskilde-egnen spillede en helt central rolle i den danske forsvarsstrategi under 1. verdenskrig. Med opførelsen af skyttegravsanlægget Tunestillingen ville Roskilde-egnen være blevet den afgørende slagmark, hvis Danmark var blevet angrebet af Tyskland. Da det frygtede angreb udeblev, er det store spørgsmål er, om det hele var forgæves. Eller var det netop Tunestillingen, som forhindrede et angreb på Sjælland og en besættelse af Danmark?

Skyttegravsanlægget Tunestillingen gennemskar landskabet fra Køge Bugt over Tune til Roskilde Fjord ved Veddelev. Danmark forblev neutral under 1. verdenskrig, og i dag er både skyttegravene og mindet om dem væk. Men under 1. verdenskrig stod på Sjælland den største hær, Danmark nogensinde har haft, og Danmark var klar til krig, hvilket foredraget giver indblik i.

Hør ph.d. og museumsinspektør ved Mosedø Fort Kristian Bruhn fortælle om tyskernes angrebsplaner og Danmarks og Roskilde-egnens forsvarsstrategi under 1. verdenskrig. Foredraget er det første i en række, der knytter an til museets nye udstilling om krig, der åbner 13. oktober.

**Hvis Krigen kommer - civilforsvar og civilt beredskab under den kolde krig
- foredrag v. ph.d., historiker og koldkrigsekspert Iben Bjørnsson
14. november kl. 19-21**

Historiker og koldkrigsekspert Iben Bjørnsson vil med udgangspunkt i ny dansk forskning fortælle om atombombens ødelæggelsespotentialer og nogle af de tiltag som skulle beskytte befolkning og samfund mod den.

Og var det egentlig overhovedet realistisk?

Den kolde krig var mange ting, men en af dem som særligt karakteriserede perioden, var atomvåbnene og truslen om atomkrig. Til det formål opbyggede Danmark både et civilforsvar, der skulle beskytte befolkningen, og et civilt beredskab, der skulle sørge for regeringens og samfundets overlevelse - fra beskyttelsesrum i cykelkældre til store underjordiske regeringsbunkere med værelse til dronningen: REGAN Vest, som i dag er koldkrigsmuseum.

Og alle husstande fik et eksemplar af den lille blå pjece med navnet "Hvis krigen kommer".

Foredraget er det andet i en række, der knytter an til museets nye udstilling om krig, der åbner 13. oktober.

Den glemte biskop Niels Jakobsens våbenhus

- foredrag v. arkæolog og arkitekturhistoriker Thomas Bertelsen og David Høyer, tidl. Direktør for Fonden til Formidling af Kulturarven Roskilde Domkirke og nu museumsleder for Museerne Helsingør
12. december kl. 19-21

Ny viden trækker Roskildebiskop Niels Jakobsen fra 1300-tallet frem fra glemslen. Det viser sig, at han var bygherre til Roskilde Domkirkes bedst bevarede våbenhus, der hidtil er blev tilskrevet biskop Oluf Mortensen (1461-1485). Hør Thomas Bertelsen og David Høyer fortælle om biskop Niels Jakobsen, og hvordan undersøgelserne af to stilladsbomme fra loftet i våbenhuset ændrede hans status og rolle i historien.

Våbenhuset på Roskilde Domkirkes nordside er siden 1800-tallet blevet kaldt "Oluf Mortensens våbenhus". Denne tilskrivning måtte revideres i 2018, da to originale stilladsbomme fra loftet blev dendrokronologisk dateret. Begge bomme stammede fra træer fældet i 1385-1386. I det lys er våbenhuset langt ældre end tidligere antaget, og byggeriet må tilskrives biskop Niels Jakobsen, der hentede den arkitektoniske inspiration syd for Østersøen. Med den nye datering trækkes Niels Jakobsen (død 1395) frem fra glemslen som en af stiftskirkens fremtrædende bygherrer, men også som en vigtig allieret for Valdemar Atterdag og Margrete 1 i en tid, hvor kongemagten fik kontrol med kirkemagten i Danmark.